

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ให้แก่ประชาชนของประเทศ ซึ่งต้องพบกับข้อจำกัดหลายประการ อันเป็นเหตุทำให้คุณภาพยังไม่ เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ข้อจำกัดที่สำคัญได้แก่ การที่มีโรงเรียนขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไปเป็น จำนวนมาก การจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ไม่สามารถกระจายได้ทั่วถึงและเพียงพอ การจัด การบุคลากรมีการพัฒนาไปอย่างค่อนข้างช้า วิธีการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาจึงต้องใช้หลาย ๆ วิธี เช่น การจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ให้เพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งการให้การศึกษอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพเพิ่มขึ้น นอกจาก นั้นแล้ว การรวมโรงเรียนประถมศึกษาเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียนนับเป็นวิธีการหนึ่ง ที่มุ่งหวังว่า จะเป็นเครื่องมือและยุทธวิธีในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก้ไข ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน และคัดเทียมนโรงเรียนอื่น นับเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

การดำเนินงานในลักษณะกลุ่มโรงเรียนได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยประมาณปี พ.ศ. 2493 เมื่อกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับองค์การยูเนสโก จัดทำโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาการศึกษาขึ้น เป็นครั้งแรกที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีเจตนารมณ์ให้คณะครูในโรงเรียนที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ช่วยเหลือคณะครูในโรงเรียนขนาดเล็กแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 โครงการดังกล่าวได้ขยายไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนตาม สภาพภูมิศาสตร์ และให้กลุ่มโรงเรียนช่วยควบคุมดูแลโรงเรียนต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

ในปี พ.ศ. 2523 ได้มีการโอนโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดและบางส่วนของกรมสามัญศึกษา มาขึ้นอยู่กับสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ และกำหนดพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 ให้มีองค์การบริหารงานประถมศึกษาในรูปองค์คณะบุคคล ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด

ระดับอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับกลุ่มโรงเรียนนั้น ให้มีการจัดโครงสร้าง วิธีการแบ่งกลุ่ม อำนาจหน้าที่ของกลุ่ม และการเลือกประธานกลุ่มเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด และได้ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 โดยมีเจตนารมณ์ให้เป็นหน่วยงานสำคัญในการกระตุ้นการดำเนินงานพัฒนาการประถมศึกษาโดยส่วนรวม และเพื่อใช้เป็นเครื่องมือดำเนินงานให้บรรลุเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา สามารถใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน เกิดความเสมอภาคระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม

เนื่องจากโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดีกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนเท่าที่ควร เพราะว่ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนไม่มีอำนาจในการสั่งการโรงเรียน ขาดบุคลากรประจำกลุ่มเพื่อกำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงานเชื่อมโยงนโยบายไปสู่โรงเรียนและดำเนินงานภายในสำนักงานกลุ่ม จึงได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 ซึ่งได้เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการบริหารให้กับประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม รวมทั้งกำหนดให้มีหัวหน้าสำนักงาน 1 คน คู่มือรับผิดชอบงานบริหารสำนักงาน ครูวิชาการสำนักงาน 1-2 คน เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน การปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529 เป็นการปรับปรุงโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เป็นรูปแบบชัดเจนมากขึ้น มีโครงการที่สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ได้แก่ โครงการพัฒนาบุคลากรกลุ่มโรงเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา (คพศ.) ซึ่งเกี่ยวข้องกับศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน พบว่า มีปัญหาหลายประการ เช่น

1. ระเบียบให้อำนาจประธานกลุ่มโรงเรียน เหมือนผู้บริหารหน่วยงาน และทำให้เข้าใจว่ากลุ่มโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาค้นจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จึงปฏิบัติงานธุรการมาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจที่จะเป็นประธานกลุ่มโรงเรียนน้อยมาก พบว่าประธานกลุ่มโรงเรียนจำนวนมากอาวุโส น้อย ขาดการยอมรับ ทำให้งานขาดประสิทธิภาพ
3. บุคลากรสำนักงานขาดลัทธิประโยชน์และขวัญกำลังใจในการทำงาน บทบาทการทำงานบางส่วนซ้ำซ้อนกับผู้บริหารและศึกษานิเทศก์
4. ปัญหาในการมอบอำนาจจัดซื้อจัดจ้าง การลา การป้อนบำเหน็จความดีความชอบ

จากปัญหาเหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ตั้งคณะกรรมการศึกษาปัญหา และได้มีมติให้ความเห็นชอบ ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2534 ขึ้น ซึ่งระเบียบกลุ่มโรงเรียนฉบับนี้ มีส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลายประการ คือ

1. วิธีการเลือกประธานกลุ่ม ได้เปลี่ยนจากการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการในกลุ่มทั้งหมด มาเป็นการเลือกประธานกลุ่มจากคณะกรรมการกลุ่ม

2. อำนาจหน้าที่ของประธานกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่มได้เปลี่ยนจากลักษณะของสำนักงานบริหารมาเป็นการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ เน้นทางปฏิบัติงานวิชาการ

3. มีศูนย์วิชาการกลุ่มเป็นหน่วยปฏิบัติงานแทนสำนักงานกลุ่มโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งศูนย์เป็นหัวหน้าศูนย์ และครูผู้สอนในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 2 คน เป็นครูวิชาการประจำศูนย์ และภารกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนได้แบ่งออกเป็น 2 งาน คือ งานธุรการ และงานวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (คณศ.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการพัฒนาเป็นรายโรงเรียน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีและศรีสะเกษ เป็นโครงการนำร่อง โดยดำเนินการในรูปแบบศูนย์วิชาการ 2 ระดับ คือ ศูนย์วิชาการจังหวัด (ศวจ.) จังหวัดละ 1 ศูนย์ และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน (ศวก.) ทุกกลุ่มโรงเรียน ๆ ละ 1 ศูนย์ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจะเป็นที่รวมของอุปกรณ์และสื่อการเรียน เพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มได้หมุนเวียนใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียน โดยประสานงานผ่านศูนย์วิชาการจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่ผลิตต้นแบบสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนให้การอบรมสัมมนาเป็นระยะตามความต้องการของโรงเรียน จากผลการทดลองโครงการนำร่องได้นำมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินงาน และจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้อี้อำนวยต่อปัจจัยการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการไปยังจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2528 ซึ่งสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมาย คือ จัดตั้งศูนย์วิชาการจังหวัดได้ครบ 73 จังหวัด และจัดตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ครบ 4,176 กลุ่ม ในปีงบประมาณ 2531 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการตั้งแต่ปี 2526 - 2534 เป็นเงินกู้ 98,664,345 บาท เงินรัฐบาลไทย 438,138,373 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 536,802,718 บาท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนนี้ ถึงแม้จะยังมีปัญหาหลายประการ ดังจะเห็นได้จาก ก่ำพล กระทบ (2531) ได้ศึกษาสถานภาพและปัญหาการบริหารศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีปัญหาด้านการวางแผน ไม่สามารถจะกำหนดคนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รองลงมาคือไม่ได้รับความร่วมมือจากครูและผู้บริหารโรงเรียนในการเก็บข้อมูล ส่วนปัญหาด้านการบริการสื่อการสอน มีปัญหามากที่สุด คือ มีสื่อการสอนไม่เพียงพอที่จะบริการ เป็นเพราะว่า สื่อการสอนที่มีอยู่ในศูนย์วิชาการส่วนใหญ่เป็นสื่อที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติส่งมาให้สำหรับเป็นตัวอย่างให้ทางศูนย์วิชาการได้จัดหาและผลิตเพิ่มเติม แต่ศูนย์วิชาการก็ไม่ได้ผลผลิตอย่างจริงจังมากนัก เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์มีจำกัด แต่ก็ยังมีงานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่า ศูนย์วิชาการมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ดังจะเห็นได้จาก ภิรมย์ รตินรเศรษฐ์ และคณะ (2528) ได้ประเมินผลโครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์วิชาการจังหวัด และกลุ่มโรงเรียนที่จังหวัดปัตตานี และศรีสะเกษ พบว่า ด้านคุณภาพการศึกษา ค่าผลสัมฤทธิ์รวมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวโน้มสูงขึ้น อัตราการมาเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น และอัตราการเลื่อนชั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น ด้านสภาพการเรียนการสอน ทำให้ครูผู้สอนเปลี่ยนจากวิธีสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางไปสู่วิธีสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น มีการใช้สื่อการเรียนการสอนมากขึ้น และบรรยากาศในห้องเรียนอยู่ในสภาพที่ดี ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย พฤกษ์วัฒนานนท์ (2530) พานทิพย์ อำพันธ์จันทร์ (2530) และ เทพา สำเร็จ (2532) กล่าวคือ การดำเนินงานของศูนย์วิชาการมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน สามารถปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา และทำให้คุณภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียนและการเลื่อนชั้นของนักเรียน

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ซึ่งดำเนินการครั้งล่าสุด เมื่อปีการศึกษา 2533 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้นำข้อมูลเฉพาะส่วนของโรงเรียนในสังกัดมาจัดทำรายงาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของจังหวัดชัยนาท ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับประเทศ และระดับเขตการศึกษา 6 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนี้

กลุ่มประสบการณ์/กลุ่มแบบสอบ	ค่าเฉลี่ย ระดับประเทศ	ค่าเฉลี่ย ระดับเขตการศึกษา 6	ค่าเฉลี่ย จังหวัดชัยนาท
<u>ภาษาไทย</u>			
รับสาร	58.0	60.4	61.6
ส่งสาร	57.9	57.4	56.1*
<u>คณิตศาสตร์</u>			
หลักการคำนวณ	47.9	47.7	44.0
คำนวณ	62.1	61.3	59.4*
<u>สปช. (สิ่งแวดล้อม)</u>			
ธรรมชาติ	66.3	65.8	65.0*
ทักษะวิทยาศาสตร์	56.8	56.4	55.8*
<u>สปช. (การคิดและแก้ปัญหา)</u>			
ความสำคัญของปัญหา	44.1	46.1	47.4
ความสัมพันธ์	54.8	54.9	55.2
<u>กพอ.</u>	46.9	46.9	47.7
<u>สสน. (พื้นฐานสังคม)</u>	61.9	61.3	62.8

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534)

นอกจากนี้ จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท ประจำปีการศึกษา 2534 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด กับคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุดในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ของกลุ่มโรงเรียนนั้น ยังมีความแตกต่างกัน มาก เช่น กลุ่มสหรั้งสรรค์ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด 3 กลุ่มประสบการณ์ คือ กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) เฉลี่ยร้อยละ 75.39 กลุ่ม สปช. เฉลี่ยร้อยละ 77.87 และ กลุ่ม กพอ. เฉลี่ยร้อยละ 85.28 ส่วนกลุ่มวังน้อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด 2 กลุ่มประสบการณ์ คือ กลุ่ม สปช. เฉลี่ยร้อยละ 60.14 และกลุ่ม กพอ. เฉลี่ยร้อยละ 72.62 ซึ่งแตกต่างกับกลุ่ม สหรั้งสรรค์ คือ กลุ่ม สปช. แตกต่างกัน 17.73 กลุ่ม กพอ. แตกต่างกัน 12.66 (สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท, 2535) การเป็นเช่นนี้จึงอาจเป็นที่สังเกตได้ว่า กลุ่มโรงเรียน ต่าง ๆ ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาทยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ในการปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีการเปลี่ยนแปลงภารกิจ และบุคลากรที่รับผิดชอบไปจากเดิม เพราะมีปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ โดยมุ่งหวังที่จะให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ช่วยสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากการดำเนินงานมา 1 ปีการศึกษาของจังหวัดชัยนาท พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มที่ต่ำลง ดังจะเห็นได้จากปีการศึกษา 2533 กลุ่ม สปช. ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.35 ปีการศึกษา 2534 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.60 ลดลง 2.75 และกลุ่ม กพอ. เดิมมีคะแนนเฉลี่ย 81.92 ปีการศึกษา 2534 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.08 ลดลง 3.86 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท, 2535) และด้านวิธีการสอนของครูส่วนใหญ่ยังมีลักษณะครูเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อประกอบการสอนน้อย ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวย และไม่เป็นที่สนใจของนักเรียน จากสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท จำนวน 31 ศูนย์ ยังพบว่ากลุ่มโรงเรียนยังมีความแตกต่างกันในเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เช่น กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) กลุ่ม สปช. และกลุ่ม กพอ. การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจึงอาจประสบปัญหา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2535 เพื่อแก้ปัญหาด้านศูนย์วิชาการที่ไม่สามารถจัดบริการเครื่องมือ สื่อ วัสดุกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จะได้ช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท, 2534) จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนให้มีมาตรการดำเนินงาน โดยสนับสนุนส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย พัฒนาการใช้สื่อและให้ศูนย์วิชาการจังหวัด ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท, 2534) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา(คพศ.) เมื่อปีงบประมาณ 2531 มีศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน 31 ศูนย์ และได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ จึงได้จัดทำแผนงาน/โครงการ ในปีงบประมาณ 2535 คือ

1. โครงการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
2. โครงการจัดพิมพ์หนังสือและห้องสมุดโรงเรียน
3. งานนิเทศติดตามผลในส่วนของโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (คพศ.)
4. งานอบรมครู และทดลองสื่อการเรียนการสอน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ชัยนาท, 2534)

ตลอดจนผู้วิจัยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท มีภารกิจที่รับผิดชอบเกี่ยวกับศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน คือ ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนในเรื่องการจัดให้มีระบบข้อมูล และสารสนเทศประสานงานการดำเนินงานกับศูนย์วิชาการจังหวัด กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ควบคุม กำกับ ดูแลและช่วยเหลือสนับสนุนให้กลุ่มโรงเรียน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในการพัฒนาคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ ตลอดจนถึงติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนโดยการออกนิเทศติดตามและพิจารณาประเมินผลจากรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนทุกภาคเรียน ทุกสิ้นปีการศึกษา และแจ้งผลการประเมินให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทราบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) และหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2533 ข้อ 1 ระบุว่าให้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับหน้าที่โดยตรง และยังเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่สังกัดอีกด้วย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน : กรณีศึกษาจังหวัดชัยนาท เพื่อหน่วยงานจะได้ใช้ประโยชน์ โดยนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และแก้ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานธุรการ และงานวิชาการของศูนย์วิชาการ
กลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานธุรการ และงานวิชาการของศูนย์วิชาการ
กลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท ในปีการศึกษา 2535 เท่านั้น
2. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท ตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่ม
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 ในภารกิจที่รับผิดชอบ 2 งาน คือ

2.1 งานธุรการ

- 2.1.1 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน
- 2.1.2 ปฏิบัติงานสารบรรณของกลุ่มโรงเรียน
- 2.1.3 ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ
- 2.1.4 จัดทำแนวทางและประสานงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียนภายใน

ในกลุ่มโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 งานวิชาการ

- 2.2.1 จัดทำสถิติข้อมูลที่สำคัญ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน
- 2.2.2 วางแผนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ เพื่อสนับสนุนการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน และงานวิชาการกลุ่มโรงเรียน
- 2.2.3 จัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 2.2.4 จัดระบบการเก็บ การใช้ และการบำรุงรักษาเครื่องมือ สื่อ
การเรียนการสอน หนังสือและสิ่งพิมพ์
- 2.2.5 ให้บริการเครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน หนังสือและสิ่งพิมพ์

2.2.6 ให้ความรู้ แนะนำ ส่งเสริมเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตและการใช้
สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.7 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

2.2.8 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนใน
ด้านการผลิตเอกสาร ให้บริการเครื่องมือและวัสดุทัศนูปกรณ์

2.2.9 ประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่ม
โรงเรียน

2.2.10 จัดประชุมอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดผล
ประเมินผล

2.2.11 ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมอบหมาย

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ศูนย์วิชาการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มโรงเรียน
ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดชัยนาท ที่ตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่ม
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534

ประธานกลุ่ม หมายถึง ประธานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดชัยนาท

หัวหน้าศูนย์ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท

ครูวิชาการประจำศูนย์ หมายถึง ข้าราชการครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้ง
ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขานุการคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท

ครูวิชาการกลุ่ม หมายถึง ข้าราชการครูผู้สอนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูวิชาการ
ประจำกลุ่มประสภารวมของกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท

สปอ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาทุกอำเภอในจังหวัดชัยนาท

สปป. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท

สปช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และศึกษานิเทศก์ ใช้ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
2. คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ได้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนางานตามภารกิจของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

การนำเสนอผลการวิจัย

- บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำนียามศัพท์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การนำเสนอผลการวิจัย
- บทที่ 2 กล่าวถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี นโยบายน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด
- บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย